

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, u upravnom sporu tužitelja G. O., O., O. M., M., O. M. D., M. D., O. L., L., i N. L. d.o.o. O., koje sve zastupa Zajednički odvjetnički ured V. K., E. B., M. N., I. R. i B. P., R., protiv rješenja tužene Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, Zagreb, Miramarska 24b, klasa: UP/I-451-04/07-10/18, ur.broj: 326-111/09-26 od 4. lipnja 2009., radi preuzimanja trgovačkog društva, u nejavnoj sjednici vijeća održanoj 13. lipnja 2012.

p r e s u d i o j e

Tužba se uvažava.

Poništava se rješenje Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, klasa: UP/I-451-04/07-10/18, ur.broj: 326-111/09-26 od 4. lipnja 2009.

Obrazloženje

Točkom I osporenog rješenja utvrđuje se da je za G. O., O. M., O. M. D., O. L. i trgovačko društvo N. L. d.o.o., dana 14. lipnja 2007. godine nastala obveza objavljivanja ponude za preuzimanje društva L. R. H. d.d. iz O.

Točkama II i III izreke istog rješenja nalaže se društvu L. R. H. d.d. O., ovo rješenje dostaviti dioničarima društva L. R. H. d.d. iz O., ili omogućiti dostavu rješenja putem S. k.-d. d. d.d. Z., u roku od 15 dana od dana zaprimanja ovog rješenja, te se nalaže društvu N. L. d.o.o., O., da u roku od 5 dana od dana zaprimanja ovog rješenja plati administrativnu pristojbu u iznosu od 2.000,00 kn u korist Državnog proračuna i naknadu u iznosu od 20.000,00 kn, u korist žiro-računa Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, jer će u protivnom navedeni iznosi biti naplaćeni prisilnim putem.

Tužitelji u tužbi prigovaraju zakonitosti osporenog rješenja iz svih razloga propisanih člankom 10. stavkom 1. točka 1. i 3. Zakona o upravnim sporovima, te zbog pogrešne odluke o troškovima postupka. U prvom redu ističu da se pobijano rješenje bazira na pogrešnoj pretpostavci da bi tužitelji bili stjecatelji dionica na koje se odnosi Zakon o preuzimanju dioničkih društava (Narodne novine, broj 109/07. i 36/09.), odnosno prethodno važeći Zakon o preuzimanju dioničkih društava (Narodne novine, broj 84/02.), tj. da bi tužitelji bili stjecatelji za koje postoji obveza objavljivanja ponude za preuzimanje trgovačkog društva L. R. H. d.d. O. Tvrde da tužitelji nisu ponuditelji iz odredbe članka 2. stavka 1. točke 4. Zakona o preuzimanju dioničkih društava, tj. nisu subjekti koji su obvezni objaviti ponudu za preuzimanjem. U svezi navedenog ukazuju da su G. O., O. M., O. M. D. i O. L., jedinice lokalne samouprave slijednici O. O., koja je obuhvaćala teritorij navedenih tužitelja te da se ovdje radi o rješavanju pitanja sukcesije iza bivše O. O. i dovršetka pretvorbe L. R. H. O. iz društvenog poduzeća u dioničko društvo. Stoga smatraju da se odredbe Zakona o preuzimanju dioničkih društava uopće ne primjenjuju u ovom situaciji, a ukoliko se i primjenjuju, tada se radi o slučaju iz članka 14. stavka 1. točka 6. navedenog Zakona. Radi potpunog uvida u predmet prikazuju kronologiju pretvorbe društva L. R. H., iz čega proizlazi da niti jedan od tužitelja, tj. G. O., O. M., O. M. D. i O. L. nije stekao 25% + 1 dionicu predmetnog društva, već su to stekli zajedno svi kao slijednici bivše O. O., odnosno niti jedan od slijednika bivše O.

O. nije stekao dionice koje premašuju 25% temeljenog kapitala, što je još jedan razlog za nepostojanje obveze objave ponude za preuzimanje. Iz navedenog je razvidno da se ne radi o stjecanju dionica temeljem kojeg bi nastala obveza objave ponude za preuzimanje, već se radi o originarnom stjecanju dionica prilikom pretvorbe društvenog poduzeća L. R. H. u dioničko društvo i okončanju postupka pretvorbe, za što su i bile rezervirane dionice, sukladno rješenju H. f. z. p. iz 1995. godine. U svrhu dokazivanja izvornog stjecanja dionica tužitelji se pozivaju na dopis Ministarstva financija RH od 16. veljače 2007. godine, rješenje H. f. z. p. od 5. srpnja 1995. godine, Zaključak Skupštine O. O. od 20. ožujka 1992. godine i Sporazum o razrješenju imovinsko-pravnih odnosa od 14. lipnja 2009. godine. Dodaju da tužena Agencija u svom rješenju zaboravlja bitnu činjenicu da tužitelji nisu zajednički djelovali stoga što je to bio njihov izbor ili zemlja, niti su tužitelji trgovci kojima je u interesu stjecati dionice trgovačkog društva radi poduzimanja poslovnih pothvata, u kom slučaju bi se radilo o primjeni članka 8. Zakona o preuzimanju dioničkih društava. Osim navedenog smatraju da kao jedinice lokalne samouprave uopće ne spadaju u krug pravnih subjekata kojima je potrebno stjecanje dionica radi obavljanja poslovnih djelatnosti, tako da je potpuno besmisleno tjerati jedinice lokalne samouprave na objave ponuda za preuzimanje kada je jasno da to uopće nije utkano u Zakon o preuzimanju dioničkih društava iz 2002. godine. Budući da se u konkretnom slučaju radi o izvornom stjecanju dionica sljedništvom iza bivše O. O. i razrješavanjem imovinsko-pravnih odnosa nastalih upravo u trenutku pretvorbe, smatraju da je osporenim rješenjem zakon povrijeđen na njihovu štetu, pa predlažu da se tužba uvaži, pobijano rješenje poništi i predmet vrati Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga na ponovno postupanje.

Tužena Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga u odgovoru na tužbu navodi da je pobijano rješenje od 4. lipnja 2009. godine, doneseno u upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, sukladno odredbi članka 123. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 53/91. i 103/96. - Odluka Ustavnog suda RH) i članka 32. Zakona o preuzimanju dioničkih društava (Narodne novine, broj 84/02.), jasno i detaljno obrazloženo. Oспорava tvrdnje tužitelja da nisu osobe koje djeluju zajednički u smislu odredbe članka 8. navedenog Zakona, što je razvidno iz Sporazuma o ovlaštenju G. O. od 24. listopada 2006. godine, po kome se G. O. obvezao osnovati društvo s ograničenom odgovornošću i unijeti u to društvo preuzetih 25 % +1 dionicu, kao imovinu društva, a tužitelj i, kao potpisnici Sporazuma, ugovorili su i način međusobne raspodjele preuzetih dionica, kao i način upravljanja i raspolaganja imovinom novo osnovanog društva. Ističe također da u svom podnesku od 24. prosinca 2007. godine G. O., između ostalog, navodi da djeluju zajednički s društvom N. L. d.o.o, u odnosu na društvo L. R. H. d.d., dok ostali tužitelji Sporazumom od 24. listopada 2006. godine, i Aneksom istog Sporazuma, prenose sva prava glede postupanja u svezi dijela dionica društva L. R. H. d.d., koje im pripada, na G. O., te u potpunosti podržavaju i podupiru daljnje postupanje G. O. u razrješavanju nastalog problema (obveze na preuzimanje). Nadalje ukazuje da niti jednom odredbom Zakona o preuzimanju dioničkih društava iz 2002. i 2007. godine jedinice lokalne samouprave nisu izuzete od primjene tih zakona, te dodaje da tužitelji nisu stekli dionice nasljeđivanjem, niti promjenom pravnog oblika trgovačkog društva. Tvrdi da se ovdje ne radi o originarnom stjecanju dionica društva L. R. H., već tužitelji samo navode da dionice nisu stekli pretvorbom tog društva zbog vođenja imovinsko-pravnih sporova, pa su dionice bili rezervirane u H. f. z. p. koji je svoju obvezu prijenosa dionica na tužitelje izvršio sklapanjem Sporazuma o razrješavanju imovinsko-pravnih odnosa i prijenosa 25% + 1 dionica L. R. H. d.d. O. i Aneksa istog Sporazuma. Tako su tužitelji stekli dionice sklapanjem pravnog posla, pa je za njih, u smislu članka 4. stavka 1., a u svezi s odredbom članka 2. stavka 1. točke 6. Zakona o preuzimanju dioničkih društava nastala obveza na preuzimanje navedenog društva. Slijedom navedenog tužena Agencija obrazlaže neosnovanost tumačenja Ministarstva financija od 16. veljače 2007. godine o izvornom stjecanju dionica te pozivajući se na Odluku Ustavnog suda RH, broj U-I-607/1998 od 20. lipnja 2001. godine, prema kojoj se država i paradržavne pravne osobe na tržištu dionicama smatraju poduzetnicima za koje važe ista ona pravila koja važe za druge poduzetnike, predlaže da se tužba tužitelja protiv osporenog rješenja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga od 4. lipnja 2009. godine odbije kao neosnovana.

M. B. iz Z., zastupan po D. R., odvjetniku iz S., kao zainteresirana osoba i vlasnik 1633 dionice društva L. R. H. d.d. O., protivi se podnesenoj tužbi i ističe da su tvrdnje tužitelja o originarnom stjecanju dionica prilikom pretvorbe društva L. R. H. apsurdne i u cijelosti neosnovane. Smatrajući da je rješenje Agencije osnovano i u cijelosti doneseno sukladno zakonu, predlaže da Sud upravnu tužbu u ovom postupku odbije kao neosnovanu i potvrdi osporeno rješenje.

Zainteresirana osoba Udruga malih dioničara LRH, Z. i D. N. iz Z., koje oboje zastupa H. V., odvjetnik iz Z., u odgovoru na tužbu navode da je predmetna upravna tužba pravno neutemeljena te u tom smislu dostavljaju Sudu dokaze iz kojih proizlazi da tužitelji dionice društva L. R. H. d.d. O. nisu stekli originarno u postupku pretvorbe društvenog poduzeća L. R. H., pa slijedom navedenog predlažu da se tužba odbije kao neosnovana, uz obvezu tužitelja na plaćanje troškova upravnog spora.

Zainteresirana osoba L. R. H. d.d. iz O., nije dala odgovor na tužbu.

Tužba je osnovana.

Prvenstveno valja istaći da sukladno odredbama članka 39. stavka 1. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 53/91., 9/92. i 77/92.), a koje odredbe se u konkretnom slučaju primjenjuju temeljem članka 90. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10.), sud rješava spor, u pravilu, na podlozi činjenica koje su utvrđene u upravnom postupku, pa slijedom navedenog Sud ne može razmatrati dokaze priložene uz tužbu ili odgovora na tužbu tuženog tijela ili pak zainteresiranih osoba.

Analizirajući podatke iz spisa predmeta i obrazloženja osporenog akta Sud zaključuje da je tužena Agencija u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, sukladno članku 123. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 53/91. i 103/96. - Odluka Ustavnog suda RH), i članka 32. Zakona o preuzimanju dioničkih društava (Narodne novine, broj 84/02., 87/02. i 120/02.), a koje odredbe se u ovoj upravnoj stvari primjenjuju temeljem članka 61. stavka 1. Zakona o preuzimanju dioničkih sustava (Narodne novine, broj 109/07. i 36/09.), utvrdila da je za G. O., O. M., O. M. D., O. L. i trgovačko društvo N. L. d.o.o. O., sukladno odredbi članka 4. stavka 1. Zakona o preuzimanju dioničkih društava, a u svezi s člankom 8. stavak 1. točka a) i b), te stavkom 3. točka a) i 8. članka 8. istoga Zakona, dana 14. lipnja 2007. godine, nastala obveza objavljivanja ponude za preuzimanje društva L. R. H. d.d., sklapanjem Sporazuma o razrješenju imovinsko-pravnih odnosa i prijenosa 25%+ 1 dionice L. R. H. d.d. O.

Osporeni akt tužena Agencija temelji na utvrđenju da tužitelji predmetne dionice društva L. R. H. d.d. nisu stekli izvorno u postupku pretvorbe društva, temeljem Zaključka o suglasnosti na program pretvorbe poduzeća DP „L.-R.- H.“ iz O., koji je dana 20. ožujka 1992. godine donijela Skupština O. O., a koji Zaključak se po tuženoj Agenciji ne može smatrati valjanim pravnim poslom u smislu odredbe članka 128. stavka 1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira (Narodne novine, broj 84/02. i 138/06.), već da temelj stjecanja i prijenosa predmetnih dionica, sukladno odredbi članka 2. stavka 1. točke 6. Zakona o preuzimanju dioničkih društava, predstavlja Sporazum o razrješenju imovinsko-pravnih odnosa i prijenosa 25%+ 1 dionice L. R. H. d.d. na G. O., koji je sklopljen dana 14. lipnja 2007. godine.

Zaključak tužene Agencije za nadzor financijskih usluga i naprijed navedena utvrđenja su po ocjeni ovoga Suda pogrešni i u suprotnosti sa dokazima u spisu predmeta.

Naime, u spisu predmeta prileži Odluka DP „L. R. H.“ – O., od 27. veljače 1992. godine, o pretvaranju DP „L. R. H.“ O. u dioničko društvo, u kojoj Odluci se u članku 7. navodi da je vrijednost DP „L. R. H.“ u nekretninama upisanim u zemljišnim knjigama kod Općinskog suda u O., u korist društva ili u korist O. O., dok je u Zaključku o suglasnosti na Program pretvorbe poduzeća DP „L. R. H.“ iz O., koji je temeljem članka 146. Statuta O. O. donijela Skupština O. O. dana 20. ožujka 1992. godine, navedeno da je O. O. suglasna sa Programom pretvorbe poduzeća DP „L. R. H.“ iz O. u dioničko društvo i da će u skladu s navedenim Programom O. O., pod uvjetima iz točke 3. ovoga Zaključka unijeti u dionički kapital DP „L. R. H.“ nekretnine upisane na svoje ime, a koje poduzeće koristi za obavljanje svoje redovne djelatnosti, za što će dobiti 25% redovnih dionica koje će L. R. H. emitirati, što odgovara vrijednosti nekretnina koje su upisane kao društveno vlasništvo, korisnik O. O., a koristi ih DP „L. R. H.“.

Tužena Agencija je trebala imati u vidu da je predmetni Zaključak donesen prije stupanja na snagu Zakona o tržištu vrijednosnih papira (11. srpnja 2002. godine), te da ga nitko do sada nije pobijao, osim tužene.

Iz navedenog proizlazi da je G. O., odnosno njegov prednik Skupština O. O., u vrijeme pretvorbe DP „L. R. H.“ bila upisana u zemljišnim knjigama Općinskog suda u O. kao korisnik nekretnina, a na temelju Sporazuma o preuzimanju nekretnina, pokretnina, financijskih sredstava, te prava i obveza dotadašnje O. O. od 7. listopada 1993. godine (koji Sporazum prileži u spisu predmeta), G. O. je upisan kao vlasnik nekretnina koje su u postupku pretvorbe unesene u temeljni kapital DP „L. R. H.“ iz O.

Nadalje, u spisu predmeta prileži Sporazum o razrješenju imovinsko-pravnih odnosa i prijenosa 25%+ 1 dionice L. R. H. d.d., kojeg su sklopili dana 14. lipnja 2007. godine G. O., O. L., O. M. D., O. M., a koji su slijednici ranije O. O., te H. f. z. p. i L. H. d.d. O., kojim Sporazumom se uvažava i od ugovornih stranaka prima na znanje Zaključak o suglasnosti na program pretvorbe poduzeća DP „L. R. H.“ iz O. od 20. ožujka 1992. godine, te da se temeljem ovog Sporazuma smatra izvornim stjecanjem, odnosno preuzimanjem dionica pri osnivanju dioničkog društva, a što je sukladno tumačenju opisanom u članku 7.1. Sporazuma, u kojem ugovorne strane suglasno utvrđuju da je Republika Hrvatska, Ministarstvo financija, dala tumačenje o primjeni članka 67. stavka 2. i 3. Zakona o proračunu, klasa: 450-08/07-01/4, ur.broj: 513-05-01/07-2 od 16. veljače 2007. godine, kojim se stjecanje dionica trgovačkog društva L. R. H. d.d. O. iz članka 2. Sporazuma smatra izvornim stjecanjem, tj. preuzimanjem dionica pri osnivanju dioničkog društva. Ujedno ugovorne strane su suglasne da G. O. može navedeno tumačenje koristiti u postupku pred Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga.

Pri ovakvom stanju stvari Sud nalazi da je tužena Agencija pogrešno cijenila naprijed navedene dokaze i na pogrešnoj ocjeni istih pogrešno primijenila materijalno pravo.

S obzirom na navedeno Sud ocjenjuje da je osporenim rješenjem zakon povrijeđen na štetu tužitelja, pa je slijedom navedenog trebalo temeljem odredbe članka 42. stavka 2. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 53/91., 9/92. i 77/92), a koje odredbe se u konkretnom slučaju primjenjuju temeljem članka 90. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10.), tužbu uvažiti i osporeno rješenje poništiti.

U Zagrebu 13. lipnja 2012.

Zapisničarka
D. B. L., v.r.

Predsjednica vijeća
D. M., v.r.

Za točnost otpavka-ovlašteni službenik

I. B.